

**SOCIAL- OCH  
HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS  
BETÄNKANDE 5/2014 rd**

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen och lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner**

**INLEDNING**

***Remiss***

Riksdagen remitterade den 21 maj 2014 regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen och lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (RP 63/2014 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

***Lagmotion***

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande lagmotion:

— LM 46/2013 rd — Anna Kontula /vänst: Lag om ändring av 9 kap. 13 § i sjukförsäkringslagen (remitterades 24.10.2013)

***Sakkunniga***

- konsultativ tjänsteman Pekka Humalto, social- och hälsovårdsministeriet
- förmånschef Helena Ahponen och jurist Eva Ojala, Folkpensionsanstalten
- jurist Paula Ilveskivi, Akava rf
- expert Johan Åström, Finlands Näringsliv rf
- ekonomisk expert Joonas Rahkola, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- social- och hälsovårdspolitisk ombudsman Riitta Työläjärvä, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf.

Dessutom har ett skriftligt yttrande lämnats av  
— Företagarna i Finland

**PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONEN**

***Propositionen***

I propositionen föreslås det ändringar av sjukförsäkringslagen och lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner. Det är i huvudsak fråga om en översyn av teknisk natur.

Vid tillämpningen av sjukförsäkringslagen har man upptäckt ett behov av att se över vissa oklara formuleringar. De bestämmelser som fordrar en översyn gäller beaktande av motsvarande förmåner från utlandet vid beviljande av dagpenningförmåner, faderns rätt till föräldrapenning om modern är sjuk under moderskapspenningssperioden, kommunens rätt till ersättning

för kostnaderna för sjukvård och andra företagshälsovårdstjänster som tillhandahållits företagare i form av företagshälsovård, arbetsgivarens rätt att ansöka om sjukdagpenning samt ersättning av resekostnaderna till fullt belopp vid åläggande att genomgå undersökningar. Lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner behöver också ses över. Den paragraf som behöver ses över gäller rehabiliteringspenning för rehabilitering utomlands.

I propositionen föreslås det dessutom vissa justeringar av bestämmelserna om samordning av förmåner enligt sjukförsäkringslagen och lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner. De gäller bland annat samordning med sjukdagpenning och rehabiliteringspenning av ålderspension och förtida ålderspension för riksdagsledamöter och medlemmar av statsrådet samt så kallad anpassningspension och anpassningsbidrag för riksdagsledamöter. De gäller också samordning med sjukdagpenningen av ålderspension som beviljas personer som får arbetslöshetsdagpenning för tilläggsdagar, förhållandet mellan sjukdagpenning och ersättning som grundar sig på en arbetstidförsäkring enligt lagen om olycksfallsförsäkring och lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare, samordning av garantipension med sjukdagpenning och rehabiliteringspenning samt olycksfallspensionens inverkan på föräldradagpenningen.

I propositionen föreslås det vidare vissa ändringar som gäller lagens innehåll. Ändringsförslagen gäller en förälders rätt till specialvårdspenning när barnet återvänder till skolorundervisning eller dagvård medan behandlingen av en svår sjukdom fortfarande pågår, föräldradag-

penningsperiodens minimilängd, faderns rätt till föräldrapenning när han arbetar under föräldrapenningsperioden, rätten till föräldrapenning vid omhändertaganden och grunden för bestämmande av föräldradagpenning i situationer där dagpenningens storlek kan bestämmas enligt flera, alternativa grunder.

I propositionen föreslås det vidare att den som studerar på heltid ska kunna studera i liten skala under sjukdagpenningsperioden och att en försäkrad som grund för en dagpenning under vissa förutsättningar kan uppge den arbetsinkomst som han eller hon har tjänat in i någon annan av Europeiska unionens medlemsstater eller i en stat där Europeiska unionens lagstiftning tillämpas.

De senaste årens ändringar i den övriga lagstiftningen har lett till att sjukförsäkringslagen och lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner innehåller en del föråldrade hänvisningsbestämmelser, myndighetsnamn som har ändrats och i vissa fall också föråldrade begrepp och benämningar på förmåner. Allt detta föreslås bli ändrat.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

### **Lagmotionen**

*LM 46/2013 rd.* I lagmotionen föreslås det att 9 kap. 13 § i sjukförsäkringslagen ändras så att moderskapspenning på moderns önskan kan betalas som föräldrapenning till den andra vårdnadshavaren inte bara på grund av sjukdom utan också på grund av moderns återgång till arbetet eller av någon annan orsak.

## **UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN**

### **Motivering**

Regeringen föreslår ändringar i sjukförsäkringslagen och lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner. Det rör sig huvudsakligen om lag-

tekniska ändringar för att exempelvis precisera oklara formuleringar, jämka samman förmåner och ändra föråldrade hänvisningar. Dessutom ingår substansändringar bl.a. i fråga om specialvårdspenning, föräldradagpenning och sjuk-

dagpenning. Lagförslagen innehåller flera preciseringar som är positiva för de försäkrade och som dessutom gör det enklare att tillämpa lagarna. Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar.

En viktig ändring enligt utskottets mening är att studerande får möjlighet att studera i liten skala under sjukdagpenningsperioder. I synnerhet vid mentala störningar kan man genom att den insjuknade stegvis återvänder till studierna hjälpa honom eller henne att tillfrisknar och få sin yrkesexamen. Dessutom är det också med tanke på ett förlängt arbetsliv viktigt att studierna kan fortsätta smidigt när den studerande nästan tillfrisknat helt.

Det är också ytterst positivt att bestämmelserna om specialvårdpenning för deltagande i vård av barn ändras så att barnet kan återvända till skola eller dagvård steg för steg. Specialvårdpenning kan vid allvarlig sjukdom betalas för vård av barn i hemmet. När barn i dagens läge ska försöka återvända till skolan har det krävts att föräldrarna genast börjar jobba igen, vilket ändå inte i samtliga fall är möjligt till följd av att barnets hälsotillstånd varierar. Lagförslaget tryggar familjens försörjning för den tid barnet på försök återvänder till skola eller dagvård.

Enligt den föreslagna ändringen i 9 kap. 8 § i sjukförsäkringslagen ska föräldrapenning inte

längre betalas för den tid ett barn placerats skyndsamt i enlighet med barnskyddslagen, eftersom föräldern då inte deltar i vården av barnet. Detta är motiverat eftersom det kan ta flera månader att få ett lagakraftvunnet beslut om omhändertagande när möjligheten att söka ändring räknas in.

Utskottet finner det med tanke på jämställdheten motiverat att barnets far kan få föräldrapenningens minimibelopp för tiden i arbete på samma villkor som modern. Enligt lagförslaget kan föräldrapenningen i fortsättningen också betalas för en kortare tid än tolv vardagar, vilket gör det lättare för föräldrarna att kombinera ledigheter av familjeskäl med arbete.

#### *Lagmotionen*

Eftersom utskottet föreslår att den föreslagna 9 kap. 13 § i sjukförsäkringslagen ska godkännas i enlighet med propositionen föreslår den att lagmotionen förkastas.

#### *Utskottets förslag till beslut*

Riksdagen

*godkänner lagförslagen utan ändringar och*

*förkastar lagmotion LM 46/2013 rd.*

Helsingfors den 10 juni 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent  
vordf. Anneli Kiljunen /sd  
medl. Sanni Grahn-Laasonen /saml  
Laila Koskela /saf  
Merja Kuusisto /sd  
Merja Mäkisalo-Ropponen /sd

Annika Saarikko /cent  
Hanna Tainio /sd  
Lenita Toivakka /saml  
Ulla-Maj Widenroos /sv  
Erkki Virtanen /vänst  
ers. Ari Jalonon /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.